

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

18 mei 2022, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Inspectie van het Onderwijs, St.-Jacobsstraat 200 Utrecht

Aanwezig

Connect Groen, Sectorraad GO, Siméa, Vereniging Openbaar Onderwijs, VBS, Vereniging van Vrijescholen, VBSO/VGS, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

Mededelingen

De inspectie heeft een aantal mededelingen:

-Vanwege onder andere ziekte vervalt het agendapunt signalen dit overleg. Aan de deelnemers van het Ringen-overleg wordt wel een brief gestuurd met informatie over het signalenproces.

-Op 16 februari 2022 vond het eerste Ringen-overleg voor beleidsmedewerkers plaats. Het verslag hiervan is ter informatie gedeeld bij de stukken voor dit overleg. Voor Ring 2 geldt dat niet alle organisaties beschikken over beleidsmedewerkers om af te vaardigen, de deelnemers zijn dus deels hetzelfde als bij reguliere overleggen.

-De inspecteur-generaal wordt voorzitter van de Inspectieraad.

-Het Ringen-protocol moet elke vier jaar geëvalueerd worden. In het eerstvolgende Ringen-overleg, op 12 oktober a.s. wordt dit geagendeerd.

VBSO is mede aanwezig namens VGS. VBSO/VGS meldt dat zij nog een aantal punten hebben voor de rondvraag.

1a. Conceptverslag Ring 2 d.d. 6 oktober 2021

Er zijn geen opmerkingen op dit verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

1b. Verslag Ring 2 beleidsmedewerkers d.d. 6 februari 2022

Er zijn geen opmerkingen op dit verslag.

VBSO/VGS verzoekt wel om de tekst over burgerschap op pagina zes mee te nemen in de beantwoording van vragen bij het agendapunt rondvraag.

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

2. Actualisatie onderzoekskaders 2021

De voorzitter geeft een korte inleiding: de Ringen stellen de onderzoekskaders niet vast, dat doet de minister. De inspectie legt deze voor ter consultatie. De nu gegeven opmerkingen op de kaders worden vastgelegd in het verslag, dat uiteindelijk aan de Tweede Kamer wordt gestuurd.

De inspectie start met een presentatie. Hierin wordt kort het proces rond de actualisatie geschetst. Ook licht de inspectie toe dat er drie categorieën van actualisatie zijn:

- Explicitering van basisvaardigheden
- Actualisering op grond van nieuwe wet- en regelgeving
- MBO
  - Herijking van de definitie bevoegd gezag in heb mbo-kader
  - Invoeging van de mogelijkheid voor besturen om in beroep te gaan tegen het oordeel Zeer zwak binnen het mbo-kader

Tot slot licht de inspectie toe welke suggesties uit de consultatieronde zijn overgenomen en welke wijzigingen nog moeten plaatsvinden.

Vanuit de deelnemers worden de volgende reacties gegeven:

VBS heeft een procedurele opmerking: het was lastig dat de stukken vlak voor de meivakantie kwamen en de reactie daarna gegeven moest worden. Wel gelden een aantal van de door Verus ingebrachte punten ook voor VBS. VBSO/VGS vult aan dat zij ook met Verus hebben afgestemd. De voorzitter benadrukt dat het belangrijk is om de eigen punten kort en krachtig in te brengen, dan wordt het ook vastgelegd.

De Sectorraad GO meldt dat de PO Raad mede namens hen heeft gereageerd op de kaders. De raad noemt de volgende vier hoofdpunten:

- Er wordt gesproken over 'ouders', dit moet zijn 'wettelijke vertegenwoordigers'. Wellicht kan dit worden opgelost met een voetnoot.
- De term 'gewoon' onderwijs wordt gebruikt, de vraag is wat de rest dan is. De term 'regulier' onderwijs heeft de voorkeur.
- T.a.v. examinering heeft de raad een toevoeging; VSO-scholen werken veelal via staatsexamens, het zou logisch zijn als daarover ook een artikel wordt opgenomen in het kader. Hiervoor is een tekstsuggestie aangeleverd.
- Over getuigschriften; het schooldiploma dat nu verplicht is in het speciaal onderwijs mist nog in het inspectiekader.

De inspectie geeft een toelichting op het proces; het betreft nu alleen een actualisatie. Grote wijzigingen in het kader worden elke vier jaar gedaan. De reikwijdte van wijzigingen die nu kunnen worden doorgevoerd is beperkt, het is dus niet mogelijk om alle suggesties over te nemen. De Sectorraad GO vraagt of het klopt dat er nu alleen wijzigingen zijn in de drie blokken die genoemd zijn in de presentatie, en dat daarmee niet alle wijzigingen – ook al is er een wettelijke grondslag – worden meegenomen. De inspectie antwoordt dat het kader moet kloppen; als bijvoorbeeld de nummering van wetsartikelen wijzigt moet dit ook

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

worden doorgevoerd in het onderzoekskader. Wel zal de inspectie alsnog kijken naar de opmerkingen over het schooldiploma.

Siméa heeft geen schriftelijke reactie ingediend en heeft nu geen opmerkingen.

Connect Groen heeft de volgende opmerkingen:

Basisvaardigheden: door de politieke druk lijkt het of we vooral het één moeten doen echter tegelijkertijd kunnen we het ander niet laten, hierdoor dreigt een disbalans in aandacht.

Besturen moeten aandacht geven aan Basisvaardigheden, de vraag in de verantwoording is tot op welk operationeel niveau. De tekst is duidelijk maar de zorg zit hem in de uitwerking en wijze waarop deze door de inspectie wordt uitgelegd.

VBSO/VGS sluit zich aan bij de punten die schriftelijk door Verus zijn ingebracht en vraagt of op alle punten van Verus ook schriftelijk door de Inspectie gereageerd kan worden, wat door de Inspectie wordt toegezegd.

Daarnaast noemt VBSO/VGS de burgerschapswet die per 1 augustus van kracht is geworden, dit staat nu explicieter in het kader terwijl het toezicht in het eerste jaar minder intensief zou zijn.

VBS sluit zich aan bij de punten die schriftelijk door Verus zijn ingebracht. In punt zes schrijft Verus over de scheiding tussen de functies van bestuur en toezicht. Het kan lezen alsof er een functionele scheiding is maar het gaat om de scheiding van de rollen. Dit kan tot verwarring leiden; moet een school een one-tier bestuur hebben? De inspectie vraagt om de verwarring in het kader zit of in de praktijk. VBS geeft aan: beide, Verus noemde het in de schriftelijke reactie en daarnaast komen er signalen over.

De Vereniging Openbaar Onderwijs heeft geen opmerkingen

De Vereniging van Vrijescholen geeft aan de informatie voor deze bijeenkomst niet te hebben meegekregen.

Siméa vraagt of het alsnog mogelijk is om schriftelijk te reageren. De inspectie geeft aan dat dit alleen kan bij grote omissies, er is helaas sprake van een heel strikte tijdslijn, ook vanwege publicatie in de Staatscourant.

De inspectie gaat in op de gemaakte opmerkingen.

Over het aanspreken van bestuurders (n.a.v. de opmerking van Connect Groen): ieder heeft zijn eigen rol en de rolinvulling kan verschillen. Wel is het bestuur verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs; de inspectie kijkt naar de wijze waarop het bestuur dat invult. In de onderzoeken die de inspectie uitvoert doen we recht aan die verschillende rolinvullingen. Wel zijn de basisvaardigheden nu in het kader geëxpliciteerd.

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

Een ander misverstand over basisvaardigheden dat de inspectie nu graag adresseert: leerlingen en studenten hebben wat de inspectie betreft niet alleen maar taal en rekenen nodig. VBS vraagt of dit ook zwaarder gaat wegen. De inspectie antwoordt dat de eisen en de normering nu niet wijzigen.

Over burgerschap geeft de inspectie aan dat er dit lopende jaar geen handhaving plaatsvindt tenzij er een overtreding is op het gebied van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Per 1 augustus van dit jaar zal er wel gehandhaafd worden, dan komen er wellicht ook meer herstelopdrachten. VBSO/VGS maakt hierop melding van twee scholen die een herstelopdracht hebben gekregen op een ander gebied dan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, het betreft primair onderwijs. VBSO/VGS stelt voor dit buiten de vergadering verder te bespreken, de voorzitter stemt hiermee in.

Tot slot meldt de inspectie dat de nog openstaande vragen van Verus over o.a. scheiding van bestuur en toezicht nog een antwoord krijgen.

De voorzitter sluit dit agendapunt af met de aankondiging dat het verslag binnenkort wordt verstuurd en verzoekt de deelnemers hier snel op te reageren. De inspecteur-generaal stuurt dit verslag uiteindelijk naar de ministers.

3. Staat van het Onderwijs 2022

De inspectie geeft een korte inleiding. Er zijn rondom de Staat van het Onderwijs dit jaar verschillende momenten georganiseerd:

1. Benen op tafel sessie (januari)
2. Ringen met medewerkers (februari)
3. Embargogesprek in groter gezelschap (maart)
4. Estafette (april – mei)
5. Congres (mei)

De inspectie ontvangt graag een korte reactie van de deelnemers op dit proces; hoe is het ervaren en wat zou er nog beter kunnen? Er volgt later nog een meer uitgebreide evaluatie, nu gaat het om de eerste reacties.

Voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling van dit agendapunt vraagt de Sectorraad GO wat het Ringenoverleg is. De voorzitter geeft een toelichting in antwoord hierop; de Ringen zijn het overleg tussen de inspectie en het georganiseerde onderwijsveld, de voorzitter is onafhankelijk. De onderzoekskaders zijn een belangrijk thema hierin, net als andere thema's rondom toezicht. Er zijn drie overleggen per jaar, in februari, mei en oktober. In het mei-overleg komen altijd de kaders aan bod. Andere voorbeelden van agendapunten zijn het Jaarwerkplan, de Staat van het Onderwijs en passend onderwijs.

Er zijn twee typen vergaderingen, in Ring 1 zitten de raden en vakorganisaties, in Ring 2 speciaal onderwijs en de verschillende denominaties. Daarnaast zijn er ook bestuurlijke overleggen. De notulen van het mei-overleg van de Ringen gaan naar de Tweede Kamer en de minister.

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

De agenda's voor Ring 1 en 2 zijn gelijk, maar de deelnemers verschillen. Deelnemers kunnen dus ook thema's inbrengen en agenderend zijn. Thema's kunnen worden ingebracht bij de secretaris. Verder is sinds 2021 het februari-overleg bestemd voor beleidsmedewerkers.

Vervolgens wordt de bespreking van het agendapunt Staat van het Onderwijs hervat.

Benen op tafel sessie

Deze is niet herkenbaar voor de deelnemers, het verzoek is om de uitnodiging hiervoor in de toekomst breder te verspreiden.

Embargogesprekken: VBS is hierbij aanwezig geweest. De groep was erg groot, de afgelopen jaren was er meer een gevoel van een dialoog, nu was het oppervlakkiger. VBS ziet dit niet als verbetering. VBSO/VGS sluit zich hierbij aan, het was meer consumeren.

Siméa vond het prettig dat er een fysieke bijeenkomst was, wel waren zij licht teleurgesteld over de informatie die werd vrijgegeven. De Sectorraad GO onderschrijft dit, de gepresenteerde resultaten waren meer algemeen. De verwachting was dat er resultaten over het speciaal onderwijs werden gedeeld, dit was niet het geval. Er waren wel subgroepen maar die gingen niet erg diep. Siméa vult aan dat het ook om verwachtingen gaat.

De inspectie vat samen dat dus gekeken moet worden naar de inhoud, vorm en dialoog.

Estafette en congres

Dit betreft de periode van de presentatie van de Staat van het Onderwijs tot aan het congres en daarna het congres zelf.

VBS vond het leuk dat er vanuit thema's aan hen een vraag werd gesteld. Wat lastiger was is dat VBS kleinere besturen en daardoor een kleinere achterban heeft, er kwam daarom weinig respons. Ook was pas begin april duidelijk wat er gevraagd werd. Kortom: een goed idee maar voor kleine besturen is participeren soms lastig, terwijl ze wel goede ideeën hebben.

De Sectorraad GO heeft kritische vragen bij de rol van scholen in het congres. De Staat van het Onderwijs wordt door de raad gezien als het beeld van de inspectie. Nu waren de deelnemers mede verantwoordelijk voor de invulling van het programma terwijl het een spiegel functie heeft. Er zijn daardoor ook dingen niet ingeleverd; men wilde de verantwoordelijkheid niet.

De inspectie licht hierop toe dat de presentatie op 13 april de spiegel functie heeft. De estafette is voor reflectie, het congres om zicht te hebben op de inbreng van verschillende partijen. Het gaat dus niet alleen om het voorhouden van de spiegel maar ook om: wat kunnen we daarmee doen. De inspectie hoeft dit ook niet te doen, maar heeft hier mede voor gekozen door reacties uit het verleden dat de Staat van het Onderwijs als een 'big bang' werd ervaren.

De Sectorraad GO roept de inspectie op om duidelijk aan te geven wat zij verwacht van de organisaties; maak helder van wie het congres is. Er was ook

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

veel weerstand. De inspectie concludeert dat het gaat om de communicatie, kennelijk was de uitleg over de opzet niet echt helder in de gesprekken. De inspectie geeft verder aan het belangrijk te vinden om de kennisinfrastructuur te faciliteren.

VBSO/VGS meldt dat de planning ter plekke werd gewijzigd, dit was jammer want er was daardoor minder belangstelling voor de poster. Ook leek het erop alsof er vooral veel inspectie-medewerkers aanwezig waren.

De Vereniging Openbaar Onderwijs vond het congres goed georganiseerd. De posters hebben geholpen om alles scherper te krijgen. Wel is de vraag waarom het in Rotterdam is georganiseerd en niet centraler. Daarnaast is de vereniging benieuwd naar de verhouding in de aanmeldingen van verschillende groepen. De inspectie antwoordt dat de opmerking over de locatie wordt meegenomen. Qua type aanmelders; het congres is bewust later op de dag georganiseerd, juist ook om leerkrachten in de gelegenheid te stellen om te komen. Bezoekers kwamen uit heel Nederland. Er was ook een maximum gesteld aan de verschillende groepen deelnemers; er waren bijvoorbeeld minder bestuurders. Het was wel kleiner georganiseerd dan voor corona, ook i.v.m. risico's als het mogelijk moest worden afgeblazen door ontwikkelingen rond covid-19. De wijziging in het programma had te maken met een grote treinstoring rond Utrecht.

De Vereniging Openbaar Onderwijs vond het ook niet helder wat zij precies moesten doen qua voorbereiding, en of er bijvoorbeeld wel of geen kraampje was. De inspectie bedankt de vereniging voor de feedback en neemt het mee. Er volgt nog een grote evaluatie. Er zijn wel veel positieve reacties gekomen op het congres, de postersessie was ook erg levendig. Siméa sluit zich aan bij de laatste opmerking over de postersessie, zij hebben hier veel enthousiaste verhalen over gehoord. Het spreekt ook van lef om dit gesprek in huis te halen.

Connect Groen is iets minder positief, de dialoog met de inspectie werd gemist, juist door de veelheid. De inspectie antwoordt dat het ook zoeken is naar de hoeveelheid sturing. Vorig jaar was er een roep om meer regie.

VBS vraagt wat er nu uit het congres komt. De inspectie antwoordt dat er een boekje wordt gemaakt, de inbreng wordt gebundeld na een review door een wetenschapper. Op de website van de Staat van het Onderwijs is gepubliceerd wat er al beschikbaar is.

Siméa complimenteert tot slot de mbo-studenten die de presentatie van de Staat van het Onderwijs verzorgden; goed dat de inspectie de presentatie bij een mbo-instelling organiseerde.

4. Signalenroute

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

De presentatie die de inspectie bij dit onderwerp zou geven is vervallen wegens ziekte. De inspectie biedt de deelnemers van de Ringen in plaats daarvan aan om een brief te sturen over hoe de signalenroute werkt. Er is nu wel gelegenheid voor de deelnemers om iets te delen over signalen vanuit hun organisaties.

Er zijn op dit moment geen signalen te bespreken. Op verzoek van de deelnemers wordt dit onderwerp in de Ringen van 12 oktober nogmaals geagendeerd.

5. Coalitieakkoord

De inspectie geeft een korte toelichting. In het Coalitieakkoord is veel aandacht voor het toezicht in een breed spectrum. Ook is er veel aandacht voor sociale veiligheid en meldingen/ klachten hierover. Daarnaast is er veel aandacht voor basisvaardigheden, ook in reactie op de Staat van het Onderwijs de afgelopen jaren.

Verder meldt de inspectie dat de ministers een brief gaan sturen naar de Tweede Kamer. De brief gaat eind juni de deur uit en bevat naast de uitwerking van toezicht in het Coalitieakkoord ook aandacht voor het advies Extern toezicht van de Onderwijsraad en de evaluatie van de wet Bisschop.

De Sectorraad GO noemt de werkagenda P&O; de inspectie krijgt ook een rol in het toezicht op strategisch personeelsbeleid. Is er al iets te zeggen over de uitwerking hiervan? De inspectie antwoordt dat toezichthouden pas kan als er wetgeving is, die is nu in voorbereiding. Wel heeft de inspectie thematisch onderzoek gedaan naar strategisch HRM voor de Staat van het Onderwijs.

VBSO/VGS vraagt of het gedeelte over sociale veiligheid nog opvolging krijgt. De inspectie geeft aan dat er nu ook al de nodige wetgeving is, en de Vertrouwensinspectie. In het Coalitieakkoord wordt het wel veel genoemd, het gaat dus om een forse investering.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter noemt de drie kwesties die door VBSO/VGS zijn ingebracht voor de rondvraag.

VBSO/VGS geeft aan dat het punt over burgerschap voldoende is afgehandeld. Het tweede punt gaat over de Lokale Educatieve Agenda (voortaan: LEA). Toezicht krijgt hier ook een grotere rol in, kan de inspectie dit toelichten? De inspectie antwoordt dat er momenteel een kader wordt ontwikkeld voor gemeenten. Daarnaast is er natuurlijk nog VVE en het tweedelijns toezicht op de Kinderopvang. Dit wordt nu gescheiden behandeld, de bedoeling is om dit via het kader meer te integreren. De inspectie gaat dus ook toezien op gemeentes die de LEA hebben; die rol hadden we al maar wordt geïntensiveerd.

Het derde punt van VBSO/VGS gaat over de term persoonsvorming. Vanuit het bestuurdersnetwerk kwam uit een bespreking naar voren dat hier veel beelden over zijn, de vraag aan de inspectie is wat zij hieronder verstaan. De inspectie geeft aan dat tot nu wordt gerapporteerd 'dat weten wij niet'. De vraag is ook of

Datum

10 juni 2022

Onze referentie

32883805

dat erg is. In de historie is persoonsvorming ook verweven met het hebben van een eigen identiteit en daarom weinig belegd in wetgeving. In rapporten staat er daarom een leeg vakje. VBSO/VGS noemt dat het wel voortvloeit uit identiteit en vraagt om duidelijkheid; anders ben je afhankelijk van de inspecteur. De inspectie geeft aan zich te beperken zich tot een toets aan de wet burgerschap. VBS merkt op dat de inspectie dus vooral kijkt naar de visie vanuit het bestuur. De inspectie bevestigt dit.

Er zijn verder geen punten voor de rondvraag.

Op 12 oktober 2022 is het volgende Ringen-overleg. Hier komen o.a. signalen en de protocol-evaluatie aan bod.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.